

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS
SPRENDIMAS Nr. 2021/4
2021-03-05, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo GNSB „Triušelių alėja“ atstovo (toliau – **Pareiškėjas**) skundą dėl architekto Egidijaus Monstavičiaus (toliau – **Atsakovas**) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – **Skundas**).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2021-03-05 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius, Andrius Bakšys, Vaida Cromley, Dainius Čepurna, Aleksandras Gvildys, Donatas Laucius, Kęstutis Lupeikis. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, posėdžio sekretorė – Rūmų teisininkė Rasa Medutytė-Prakapienė. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Atsakovas.

Nusišalinimų nebuvo.

I. Pareiškėjo skundo esmė

Rūmai 2020-11-05 gavo Pareiškėjo skundą ir 2021-03-04 papildomus paaiškinimus, kuriais Pareiškėjas kreipėsi dėl Atsakovo profesinės etikos (toliau – **Skundas**). **Skunde dėl Atsakovo profesinės etikos Pareiškėjas nurodė:**

1. Pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise kartu su kitais asmenimis priklauso žemės sklypai (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos) ir juose esantys inžineriniai tinklai (vandentiekio tinklai, gręžiniai, buitinių, lietaus nuotekų tinklai, slėginis nuotakynas). Šis turtas yra Pareiškėjo administruojamame kvartale, kuriame yra suformuoti 79 individualūs žemės sklypai. Vienas iš šioje teritorijoje esančių individualių žemės sklypų yra ginčo statinys.
2. Klaipėdos rajono savivaldybės administracija 2020-04-10 išdavė statybą leidžiantį dokumentą pagal statinio projektą vieno buto gyvenamajam namui, kurį rengė įmonė MB “A”, Atsakovas ir projektuotojas R. A. Mano, kad Atsakovas, rengdamas šį projektą, pažeidė profesinės etikos nuostatas.
3. Vieno buto gyvenamojo namo statybos projekto (projekto pakeitimai, A laida) sprendiniuose nurodoma, kad statinys projektuojamas kaip vieno buto statinys, apie tai nuosekliai nurodoma visame projekte, tačiau patalpų išdėstyme matyti, kad statinį sudaro trys moduliai, kurie kiekvienas primena atskirą butą su visa reikiama infrastruktūra, nors tarp šių modulių formaliai palikti praėjimai.
4. Teigė, kad viešoje erdvėje pasirodė skelbimas, kuriuo pardavinėjama viena šio statinio dalis, skelbime įvardinama kotedžu. Skelbime ne tik parduodama statinio dalis įvardinama kotedžu, tačiau ir pats statinys įvardinamas, kaip tributis kotedžas. Skelbime pateikiama vizualizacija iš to paties projekto, kuriam išduotas minėtas statybą leidžiantis dokumentas. Taip pat pateikiami pirmo ir antro aukšto planai. Tačiau šie planai jau akivaizdžiai pakoreguoti. Nors iš vizualizacijos apatinės dalies matyti tas pats projekto rengėjas, tačiau šiuose planuose sprendiniai jau pateikiami akivaizdžiai, kaip trijų savarankiškų, vienas nuo kito atskirtų trijų butų namo. Planuose atskirai pateikiami trijų butų patalpų sąrašas, kiekvieno buto bendras plotas, pakeistas patalpų numeravimas ir visos tarp atskirų modulių buvusios angos (durys) yra panaikintos, rodant tose vietose vientisas atitvaras (sienas).
5. Pareiškėjai mano, kad šios aplinkybės patvirtina, jog suprojektuotas ir statomas ne vieno, o trijų butų statinys. Šiuo metu statomas namas ir taip priklauso ne vienai, o dviem šeimoms, kas savaime jau paneigia vieno buto atitikimą jos paskirčiai, tačiau minėtas skelbimas rodo, kad ketinama parduoti viena iš trijų namo dalių kaip atskirą butą dar vienam, nesusijusiam asmeniui, po ko turtas priklausys jau mažiausiai trims šeimoms. Skelbime pateikiami turto patalpų planai rodo, kad dar nebaigus statyti statinio, jo jau dabar neketinama pastatyti ir naudoti kaip vieno buto statinio.
6. Toks pasirinktas statinio projektavimo ir statybos būdas, kuomet prisidengiant vieno buto gyvenamojo namo statybonis iš tikrųjų projektuojamas ir statomas daugiabutis gyvenamasis namas, leidžia išvengti griežtesnių techninių reikalavimų, kuriuos turi atitikti daugiabutis gyvenamasis namas. Esminius reikalavimus

daugiabučių gyvenamųjų pastatų (namų) ir jų sklypų projektiniams sprendiniams, statant naujus pastatus, rekonstruojant ar remontuojant esamus, keičiant pastatų ir patalpų paskirtį, nustato statybos techninis reglamentas STR 2.02.01:2004 "Gyvenamieji pastatai". Tuo tarpu vienbučiai gyvenamieji pastatai projektuojami vadovaujantis kitu normatyviniu statybos techniniu dokumentu – statybos techniniu reglamentu STR 2.02.09: 2005 "Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai". Tam, kad ginčo statinys galėtų būti statomas kaip daugiabutis pastatas, statinio projektinėje dokumentacijoje reikėtų išspręsti ir įgyvendinti eilę papildomų klausimų ir techninių reikalavimų. Formaliai trijų butų namo statybą įformindami, kaip vieno buto, statytojai išvengia šių privalomų reikalavimų išsprendimo savo žemės sklype, todėl šių poreikių tenkinimas bus perkeliamas į greta esančią bendrai naudojamą infrastruktūrą. Tokiu būdu vykdoma statyba pažeidžia Pareiškėjo ir kvartalo gyventojų interesus.

7. Teigė, kad kaip matyti iš projekto sprendinių, jau jį projektuojant sprendiniai buvo parinkti ir išdėstyti taip, kad nesudėtingai, uždarius atitinkamas angas, vietoje vieno buto namo būtų suformuojamas trijų butų namas. Patalpų išdėstymas, funkcinės paskirtys rodo, kad iš karto buvo numatomi sprendiniai, sudarantys prielaidas naudotis turtu atskirais butais-moduliais. Anot Pareiškėjo, skelbimui projekto rengėjas perdarė (pakoregavo) projekto brėžinius taip, kad projekte numatytos vieno buto patalpos būtų suskirstytos į tris atskirus butus. Atliktos korekcijos yra ypatingai menkos – iš esmės jomis panaikinamos projekte numatytos durys tarp atskirų namo modulių, taip suformuojant tris butus. Tokie projekto rengėjų veiksmai, korekcijų pobūdis, jų atlikimo forma, laikas ir tikslas, patvirtina, kad jau nuo pat pradžių projektu buvo siekiama tik sudaryti formalią vieno buto namo regimybę, tačiau tikslingai siekiant suprojektuoti trijų butų statinį.
 8. Pareiškėjas mano, kad tokiais veiksmais Atsakovas iš esmės parengė dokumentą, kuriuo tikslingai siekta suklaidinti statybą leidžiantį dokumentą išduodančią instituciją ir kitus šiame procese dalyvaujančius subjektus, išvengti teisės aktų reikalavimų taikymo daugiabučio namo projektavimui. Manome, kad toks elgesys yra nesuderinamas su minėtomis architektų profesinės etikos nuostatomis, žemina architekto vardą, menkina pasitikėjimą šia profesija.
 9. Skundu kėlė klausimą, ar Atsakovas, rengdamas skunde nurodomą projektą, nesiekė iš tiesų suprojektuoti daugiabučio pastato, sprendiniais sudarant tik formalią regimybę, kad projektuojamas vieno buto namas, ir tokiu būdu išvengiant teisės aktų reikalavimų taikymo daugiabučio namo projektavimui.
 10. Pareiškėjai teigė, teismų praktikoje vieno buto statinio paskirtis tokiais atvejais yra grindžiama iš esmės vien tik pertvarų (atskirų butų) nebuvimu, tačiau architektams, kaip aukščiausią kvalifikaciją šioje srityje turintiems profesionalams, turėtų būti puikiai suvokiama, kad profesine prasme rėmimasis vien tik tokiu formaliu kriterijumi yra nepakankamas ir diskredituojantis šią profesiją. Tokie projektai, kuriais akivaizdžiai yra naudojamosi formaliu patalpų neatskyrimu viena nuo kitos, tačiau kartu sprendiniai pritaikomi statinio naudojimui ir perdarymui į daugiabutį, rodo, kad projektą rengęs architektas vadovavosi ne profesine etika ir nuomone, o tiesiog galimai naudodamasis savo profesinėmis žiniomis padėjo projekto užsakovui pasiekti tikslą (pastatyti daugiabutį), kurio teisėtai (atvirai tai įvardinant projekte) pasiekti nebuvo galimybės.
 11. Prašė įvertinti Atsakovo veiksmus ir, jeigu pažeidimai nustatyti, imtis atitinkamų priemonių.
- 2021-03-05 PET posėdyje Pareiškėjas nedalyvavo. 2021-03-04 kartu su papildomais paaiškinimais nurodė, kad Pareiškėjo atstovas nedalyvavo.**

II. Atsakovo paaiškinimų esmė

2020-12-11 Atsakovas E. Monstavičius pateikė paaiškinimus raštu, 2021-01-06 pateikė projektų vadovo R. A. paaiškinimus, 2021-01-13 pateikė papildomus paaiškinimus. Taip pat po 2021-03-05 PET posėdžio, Atsakovas 2021-03-16 pateikė papildomą dokumentą – Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Specialiuosius architektūros reikalavimus, tačiau naujos aplinkybės, dėl kurių PET galėtų sprendimą peržiūrėti ar pakeisti nepareiškėjo (PET veiklos nuostatų, patvirtintų Rūmų tarybos 2019-09-03 sprendimu Nr. T19/09-03 (toliau – **PET nuostatai**) 54 p.). **Savo paaiškinimuose Atsakovas nurodė:**

1. Nurodė, kad ginčo objekto statybos projekto vykdytojas yra MB „A“ vadovaujama A.S., projekto vadovas R. A. Atsakovas įmonėje nedirba, yra laisvai samdomas projektuotojas.

2. Teigė, kad pagal susitarimą užduotis buvo vadovaujantis pateikta projekto technine užduotimi, suderinta tarp statytojo ir vykdytojo, suprojektuoti pastatą. Projekto laida – A, šiame sklype jau anksčiau buvo gautas statybos leidimas pastatui. Pats su statytoju tiesiogiai nebendravo ir vėliau apie susidariusią situaciją ir kilusius ginčus nežinojo.
3. Pateikė projektų vadovo R. A. paaiškinimą, kuriame nurodyta, kad namo projektas parengtas, vadovaujantis galiojančiais LR įstatymais, Statybų techniniais reglamentais ir kitais galiojančiais teisės aktais, statinio projektui išduotas statybą leidžiantis dokumentas. Pastato tipologija ir bendrieji rodikliai nepažeidžia galiojančių teritorijų planavimo dokumentų. Pastato tūrio mastelis yra artimas aplinkiniam urbanistiniam kontekstui, tame pačiame kvartale, gretimuose, kaip ir visoje besiplėtojančioje Klaipėdos priemiesčio teritorijoje yra įvairiausių mastelio dydžių gyvenamųjų vienbučių pastatų ir kotedžų samplaika.
4. Teigė, kad rengiant pastato projektą, projekto techninė užduotis ir strategija buvo derinama tarp projekto rengėjo (MB "A"), projekto vadovo ir pastato statytojo. Projekto bendroji dalis ir sklypo sutvarkymo dalis buvo parengta projekto rengėjo ir projekto vadovo, Atsakovo atliekami darbai - statinio architektūriniai brėžiniai. Visa kita - projekto valdymas, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, techninių sąlygų, tarp jų ir inžinerinių tinklų techninių sąlygų (sutikimo) iš bendrijos surinkimas buvo atliekami projekto vadovo ir projekto rengėjo.
5. Dalinai susipažinus su situaciją pavyko sužinoti, kad konflikto priežastis galimai yra dėl pastato prisijungimo prie kvartalo inžinerinių tinklų, kurių savininkai didžiąja dalimi yra bendrija "Triušelių alėja". Dėl galimai nepakankamų kvartalo inž. tinklų pajėgumų bendrija neišdavė sutikimo statytojui prisijungti prie vietinių kvartalo inžinerinių tinklų (buitinių nuotekų ir vandentiekio tinklų). Todėl projekto rengėjas ir statytojas galimai nusprendė rengti esamo projekto A laidą (padidinti pastato tūrį). Koks prisijungimo prie kvartalo inž. tinklų dokumentas pateiktas projekto privalomųjų dokumentų prieduose jam nėra žinoma.
6. Nurodė, kad nerengė bendrosios pastato projekto dalies, nerinko ir nekomplektavo privalomųjų projekto rengimo dokumentų. Visos buvusios situacijos aplinkybės nebuvo žinomos.
7. Taip pat pažymėjo, kad sklypo sutvarkymo dalies štampe yra nurodytas kaip PDV, tačiau šios dalies nerengė, nėra pasirašęs elektroniniu parašu ir jo vardas bei projekto dalyvio statusas (PDV) įrašyti be jo žinios. Tai jam paaiškėjo, pradėjus gilintis į šio projekto ginčo detales.
8. Nurodo, kad neturi jokių profesinių nusižengimų. Atkreipė dėmesį, kad pagal nurodytas aplinkybes – apie jam nežinomus santykius tarp statytojo ir bendrijos, parodo faktas, kad projekto rengėjas MB "A" nekomunikavo apie tai su juo, ir naudojo be jo žinios projekto dalyje.

2021-03-05 PET posėdžio metu Atsakovas paaiškino, kad:

9. Atsakovas norėjo paaiškinti ankstesnes aplinkybes, todėl nurodė, kad prieš 10 metų grįžo iš užsienio, turėjo darbo pasiūlymą Klaipėdoje ir norėjo dirbti architekto darbą. Pirmus 4-5 metus dirbo įmonėje, o po to išėjo dirbti savarankiškai. Panašiai tuo metu susipažino su UAB "A" vadovu A. S. Nurodė, kad A. S. yra statybų inžinierius ir bendradarbiaudamas su architektais rengdavo statybos projektus. A. S. nuolat bendraudavo su Atsakovu darbiniais klausimais. Nurodė, kad apie 2018-2019 metus A. S. kreipėsi į Atsakovą, kad padėtų rengiant statybos projektus, vienas iš jų projektas Šermukšnių g. 4. Paaiškino, kad projektavimo sutartis ir sutartis su užsakovu bei projekto rengimo sutartis buvo rengiama tarp A. S. įmonės ir kliento. Teigė, kad jis, kaip architektas, užduoties su projekto rengimo niuansų nežinojo, žinojo tik, kad turi paruošti statinio brėžinius. Projekto rengimo privalomieji dokumentai buvo surinkti UAB „A“ ir projektų vadovo R. A. Paaiškino, kad jo užduotis buvo parengti statinio brėžinius. Gavus užduotį, ji pasirodė nestandartinė, bet visi niuansai buvo derinami tarp įmonės ir kliento. Kodėl pasirinktas toks principas jam nebuvo žinoma, jam svarbiausia buvo žinoti, kad statinys atitiks teisės aktus, t.y. galiojantį detalų planą ir STR reikalavimus. Jeigu žiūrint STR, tai ten nėra tiksliai nurodyta, kokia vienbučio gyvenamojo namo sudėtis, kiek kambarių ir pan. Kvartale jau buvo pastatyti sublokuoti vienbučiai. Nurodė, kad prašė patikinti UAB „A“, ar nekils problemų, išimant statybos leidimą. Pats Atsakovas negalvojo apie santykius su bendrija. Jam buvo aktualu tik statinių projektas, kad atitiktų teisės aktus. Kodėl statytojas pasirinko tokį principą, ar vėliau ketino skaidyti, ar visą naudoti, jam nebuvo žinoma.

10. Paaiškino, kad jis nėra UAB „A“ darbuotojas ir niekaip nėra susijęs su šia įmone ir A. S. projektavimo įmone. Statybos leidimas buvo gautas, o sklypui galiojančiame detaliam plane nebuvo apibrėžtas statinių statymo principas.
11. Atsakovas sąmoningai nieko neplanavo ir nežadėjo suklaidinti.
12. Atsakydamas į PET narių klausimus, Atsakovas pripažino, kad yra šio statinio architektas. Nesuprato, kad čia rengiama A laida. Teigė, kad UAB „A“ be jo žinios įtraukė jo pavardę į kai kuriuos dokumentus, kurie buvo teikiami į „Infostatybą“.
13. Atsakovas paaiškino, kad kilo abejonių, kodėl trys atskiros dalys vadinamos vienuočiu, kai gavo eskizą, klausė, ar tai atitiks visus teisės aktus, nes: pirma, kaip savivaldybė traktuos, antra, ar savivaldybė žino apie tai, ar ji informuota. Esmė buvo, kaip nenusižengti teisės aktų reikalavimams. Sąmoningai nežinojo, kokia situacija, kodėl taip pasirinkta, įtarė, kad užbaigus statybos darbus vienbutis bus padalintas į tris turtinius vienetus. Pripažino, kad turėjo būti kitoks pavadinimas, pavyzdžiui, trys blokuoti vienbutiai.
14. Atsakydamas į PET narių užduotus klausimus teigė, kad A laida tai, kai keičiami esamo projekto sprendiniai. Nurodė, kad nuo nulinės laidos skiriasi tuo, jog padidino tūrį. Teigė, kad rengė tik brėžinius, o tekstinę dalį rengė UAB „A“. Vykde užduotis, gautas iš projekto vadovo ir projekto rengėjo. Paaiškino, kad nei projekto užduoties, nei sutarties nematė.
15. Mano, kad statytojai planavo statyti tris atskirus vienbutius namus, bet turbūt negavo inžinerinių tinklų prisijungimo sąlygų.
16. Nurodė, kad architektūrinę dalį pradėjo rengti UAB „A“, o jis užbaigė.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas nurodė, jog Atsakovas galimai pažeidė Architektūros paslaugų teikėjų Europos etikos kodekso (toliau – **Kodeksas**) 2 principo („įsipareigojimai visųomenės labui“) 2.2, 2.3, 2.4. ir 2.5. taikymo atvejus, t. y.:

2.2. Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neteikia, nereklamuoja ir nepristato klaidinančios ir apgaulingos informacijos apie save ar savo profesines paslaugas bei neleidžia taip elgtis kitiems, nepriklausomai nuo to, kieno vardu veikiama.

2.3 Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo.

2.4 Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.

2.5 Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus.

IV. Sprendimui reikšingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, išklausė Atsakovo paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a. Klaipėdos rajono savivaldybės administracija 2020-04-10 išdavė statybą leidžiantį dokumentą pagal statinio projektą vieno buto gyvenamajam namui, kurį rengė įmonė MB „A“, Atsakovas ir projektuotojas R. A.

b. Rengiant pastato projektą, projekto techninė užduotis ir strategija buvo derinama tarp projekto rengėjo (MB „A“), projekto vadovo ir pastato statytojo. Projekto bendroji dalis ir sklypo sutvarkymo dalis buvo parengta projekto rengėjo ir projekto vadovo, Atsakovo atliekami darbai - statinio architektūriniai

brėžiniai. Visa kita - projekto valdymas, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, techninių sąlygų, tarp jų ir inžinerinių tinklų techninių sąlygų (sutikimo) iš bendrijos surinkimas buvo atliekami projekto vadovo ir projekto rengėjo.

V. Sprendimo argumentai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl architektų profesinės veiklos etikos kodekso pažeidimų. Taigi, PET sprendžia Atsakovo, kaip atestuoto architekto, profesinės etikos laikymosi klausimus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008-01-07 nutarime yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas pagal Konstituciją turi įgaliojimus įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmenys, besiverčiantys tam tikra valstybės kontroliuojama profesija, *ex lege* priklausytų tam tikrai asociacijai, užtikrinančiai šios profesijos savivaldą, *inter alia* vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi priežiūrą. Būtent tokie įgaliojimai yra suteikti Rūmams, kuriuose profesinės etikos ir jų laikymosi priežiūros funkcijos Architektų rūmų įstatymu yra pavestos PET. Taigi PET, vertindama skundžiamo architekto elgesio atitikimą Kodekso nuostatomis vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina Atsakovo elgesio atitikimą Kodekso nuostatomis (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektą vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį.

Pareiškėjo nurodytų Kodekso taikymo atvejų esmė – teisingos informacijos apie savo vykdomą veiklą pateikimas, abejotinų situacijų dėl nepriklausomumo, nešališkumo ir nesąžiningumo vengimas, dokumentų, kurie neprieštarauja teisės aktams rengimas bei etiško elgesio skatinimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Statybos įstatymo 24 str. 19 d., statinio projektą pasirašo statinio projektuotojas ar jo įgaliotas asmuo, statinio projekto vadovas, statinio projekto dalių vadovai, statinio architektai ir statinio projekto rengėjai. Už statinio projekto sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams atsako statinio projektą pasirašęs asmenys teisės aktų nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos Statybos įstatymo 24 str. 21 d.). Šalių pateikti įrodymai bei teikti paaiškinimai patvirtina, kad Atsakovas buvo ginčo statinio architektas, tačiau ne jis, o R. A. buvo projekto vadovas - atitinkamai Atsakovas nėra vienintelis subjektas atsakingas už atliktus veiksmus. Atsakovas tinkamai neįsigilino į projektą, užsakytus statinio brėžinius rengė vien remdamasis ta aplinkybe, kad formaliai nebūtų pažeisti teisės aktų reikalavimai, bet nepakankamai profesionaliai, kompetentingai, rūpestingai ir stropiai tam, kad įsitikintų, ar iš esmės toks statinys savo struktūra atitinka vienbučio projekto tikslus. PET nariai atkreipė dėmesį į tai, kad ginčo statinys turėjo būti projektuojamas kaip vienbutis, tačiau Atsakovo rengtoje projekto laidoje A pavaizduotos trys atskiros dalys, kurios savo esme gali būti laikomos tribučiu statiniu. Tai, kad Atsakovas manė, kad vėliau šios dalys galbūt bus atskirtos, neatitinka vienbučio statinio idėjos.

Iš Atsakovo pateiktų paaiškinimų bei dokumentų tikėtina, jog jis buvo suklaidintas MB „A“ ir projekto vadovo R. A., tačiau tai nereiškia, kad užsakytus darbus turėjo atlikti vien tik formaliai įvertinęs pateiktus duomenis ir dokumentus. Atsakovas, kaip statinio architektas, turėjo pareigą pareikalauti vienbučio ginčo statinio projekto ir tinkamai į jį įsigilinti. Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjo pateiktuose dokumentuose Atsakovas nurodytas, kaip statinio architektas, yra jo atestato numeris. Tai leidžia teigti, kad atitinkami veiksmai atlikti su Atsakovo žinia.

Kodekso 2.3 principo esmė yra vengti su profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų. Atsakovas savo veiksmais nesiėmė visų įmanomų priemonių tam, kad panaikintų abejones dėl veiklos vykdymo kartu su MB „A“. Remiantis Kodekso 2.4 principu architektas įsipareigoja nerengti ir neremti tokių dokumentų rengimo, kurie prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, yra klaidinantys arba neobjektyvūs. Atsakovas nesilaikė šio principo reikalavimų, nes rengė vienbučio statinio brėžinius, tačiau nesigilino į niuansus, kodėl pasirinktas sprendimas iš esmės atitinka tributį statinį.

Taigi, Atsakovas turėjo atsisakyti atlikti tokio statinio brėžinius, nors projektas formaliai ir atitinka teisės aktų reikalavimus. Kaip minėta, šiuo atveju PET svarsto būtent Atsakovo elgesį ir jo veiksmų atitikimą Kodekso nustatytiems reikalavimams.

Atsižvelgiant į aplinkybes išdėstytas šiame sprendime, Atsakovo veiksmai prieštaravo Kodekso taikymo atvejų, nurodytų šio sprendimo III dalyje „Aktualios profesinės etikos nuostatos“ reikalavimams.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostata 50 p., Kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nutarė, kad architektas Egidijus Monstavičius **pažeidė** Kodekso 2 principo („įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 taikymo atvejį (vienbalsiai), 2.4 taikymo atvejį (vienbalsiai), 2.5 taikymo atvejį (penki PET nariai balsavo „už“, du – „prieš“), **nepažeidė** Kodekso 2 principo („įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.2 taikymo atvejį (vienbalsiai).

PET perduoda sprendimą Rūmų Architektų profesinio atestavimo komisijai ir, vadovaudamasi PET nuostata 51 p. **rekomenduoja skirti Atsakovui įspėjimą** (šeši PET nariai balsavo „už“, vienas už griežtesnės nuobaudos skyrimą – atestato galiojimo sustabdymą). Ši rekomendacija priimta atsižvelgiant į tai, kad Atsakovas tikėtina buvo suklaidintas, tačiau tai nepanaikina jo, kaip savo srities profesionalo – architekto, atsakomybės kritiškai vertinti dokumentus ir nesivadovauti vien formaliais teisės aktų reikalavimais.

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretorė

Rasa Medutytė-Prakapienė